

در این دوره
کمک‌های
اقتصادی چین
به افغانستان
نسبتاً کم تلقی
می‌شد. بر
اساس نهاد
بررسی مالی
اهدانندگان
چین با به عهده
گرفتن تعهد
۱۳۸ میلیون
دلار امریکادر
زمینه کمک‌های
عمرانی از سال
۲۰۰۲ تا سال ۲۰۰۹
در رتبه بیست
و چهارم قرار
داشت

پس از آنکه ایالات متحده و سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) در ماه مه سال ۲۰۲۱ تصمیم گرفتند نیروهایش را از افغانستان خارج کنند، دولت چین شروع به بررسی اقدامات سیاسی برای تأمین منافع اقتصادی و امنیتی خود کرد. امروز که طالبان قدرت سیاسی را در افغانستان در دست گرفته‌اند، جهان در مورد برخورد با این گروه اسلام‌گرا سرخ‌چندانی در دست ندارد. این مقاله تلاش می‌کند درکی از تعامل چین با افغانستان را از سال ۲۰۰۱ ارائه بدهد. در این مقاله به برخی از اقدامات سیاسی چین برای باقی ماندن به عنوان بازیگر مهم در افغانستان پس از خروج نیروهای امریکایی و ناتو اشاره شده است.

در اوت سال ۲۰۲۱ طالبان پس از تصرف قدرت سیاسی در کابل از تأسیس امارت اسلامی افغانستان و ۱۹ روز بعد در ۷ سپتامبر دولت موقت را تشکیل دادند. پیروزی طالبان موجب ترس افغان‌ها شد و بسیاری از کشور گریختند. طالبان به انسداد مذهبی، تحمیل محدودیت بر آزادی افراد، اجبار زنان به ماندن در خانه و اعمال انواع و اقسام خشونت‌های جسمی و غیرجسمی شهرت دارند. آنان از سال ۱۹۹۶ تا سال ۲۰۰۱ در مصدر قدرت بودند، اما با کمک نیروهای ناتو به رهبری ایالات متحده توسط ائتلاف شمال از قدرت برکنار شدند. از سال ۲۰۰۱ بسیاری از کشورها، از جمله چین در افغانستان نقش داشته‌اند. هیچ‌کسی انتظار بازگشت طالبان را نداشت، اما این اتفاق افتاده است. در این سناریوی سیاسی کشورهایی که از سال ۲۰۰۱ با افغانستان تعامل داشتند، تلاش می‌کنند منافعشان را در آن کشور تأمین کنند. چین یکی از آنهاست. در این مقاله سعی شده است درک درستی از تعامل چین با افغانستان ارائه و سیاست‌های اخیر چین در قبال افغانستان بررسی شود.

نقش چین در دوره قبل از خروج نیروهای امریکایی از افغانستان

چین در سال ۱۹۵۵ با افغانستان روابط دیپلماتیک برقرار کرد. در سال ۱۹۹۶ با به قدرت رسیدن طالبان چین موقتاً روابط دیپلماتیکش را با افغانستان به حالت تعلیق درآورد. پس از برکناری طالبان از قدرت در سال ۲۰۰۱ چین مجدداً تعامل خود را با کابل آغاز کرد. نقش چین در افغانستان به‌طور کلی به دو مرحله تقسیم می‌شود: بین سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۴ (باراک اوباما، رئیس‌جمهور ایالات متحده رسماً اعلام کرد که جنگ افغانستان تا سال ۲۰۱۴ پایان خواهد یافت) و سال ۲۰۱۴ به بعد.

نقش خودتجدیدی از سال ۲۰۰۱ تا سال ۲۰۱۴

در سال ۲۰۰۲ چین سفارت خود را در کابل بازگشایی کرد و متعهد شد ۱۵۰ میلیون دلار کمک‌های فوری را به افغانستان جنگ‌زده بپردازد. با این همه چین تا حد زیادی از تحولات داخلی افغانستان و روند صلح که ایالات متحده در آن نقش مسلط را ایفا می‌کرد، فاصله گرفت. سیاست خارجی چین در آن زمان عمدتاً تحت تأثیر راهبرد «پنهان کردن قدرت، به دست آوردن زمان» (taoguang yanghui) بود. بنابراین این کشور در مداخله در امور جهانی احتیاط به خرج می‌داد. اکثر رسانه‌ها و دانشمندان چینی مانند ژو یونگ بیائو درباره دخالت در اوضاع آشفته افغانستان هشدار دادند تا از مشکل و رقابت غیرضروری با ایالات متحده جلوگیری شود. ژائو هوآشنگ، کارشناس برجسته چینی درباره افغانستان تأکید کرد که، «افغانستان به‌طور سنتی در حاشیه دیپلماسی چین قرار داشت و چین در آنجا نفوذ چندانی نداشت.» (۱) در مورد نیروهای بین‌المللی کمک به